

...

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.252/2021/8.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság dr.Sandl Judit ügyvéd (jogi képviselő címe) által képviselt **Felperes** (felperes címe) **felperesnek**, a Dr. Karcsics Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe.; ügyintéző: dr. Karcsics Tamás ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (alperes címe) **alperes** ellen munkaviszony iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 4.M.70.074/2020/35. számú ítélete, és a 4.M.70.074/2020/39. számú kiegészítő ítélete ellen az alperes 40. és 42. sorszámú fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, az elsőfokú perköltséget megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forint + Áfa elsőfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + Áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A kereskedelmi végzettséggel rendelkező felperes 2016. tavaszán, közelebbről meg nem állapítható időpontban egyezett meg az alperesi cég törvényes képviselőjeként eljáró törvényes képviselő ügyvezetővel arról, hogy 2016. április 4. napján munkaviszonyt létesítenek. A megbeszélésre az alperes székhelyén került sor, amikor az ügyvezető azt kérte a felperestől, hogy regisztráltassa magát álláskeresőként, mivel ennek következtében a

munkáltató támogatásban fog részesülni. A felperes 2016. március 24-én álláskeresői járadék iránti kérelmet terjesztett elő a Hivatalnál, mely azonban elutasításra került, figyelemmel arra, hogy nem volt elegendő biztosítási ideje az álláskeresői járadék folyósításához. A felek között 2016. április 4. napján létesült munkaviszony területi képviselői munkakörre.

[2] Az alperesi cég kenőolajok értékesítésével foglalkozik, és a perrel érintett időszakban ebben a munkakörben három személyt alkalmazott. A felperes és kollégái a működési területüket felosztották maguk közt, ekként a felperes városi területi részén igyekezett autószerelőket és olajok értékesítésével foglalkozó vállalkozásokat felkeresni értékesítés céljából. A felperes 2016. április 4. napján a munkavégzéséhez átvett egy autót gépjárművet, egy laptopot és egy mobiltelefont az alperestől, melyről átvételi elismervényt írtak alá. Ugyanekkor átadásra került a részére 2016. április 4-re dátumozott titoktartási nyilatkozat, és munkaköri leírás is. Munkaszerződést a felek ekkor nem írtak alá, de havi bruttó 222.000 forint összegű munkabérben állapodtak meg.

[3] A felperes első ízben 2016. május elején kapott munkabért. A munkáltató 2016. május 13-án behívta a felperest, ahol tanú tulajdonos felszólította, hogy a munkaeszközeit adja vissza és közölte vele, hogy a továbbiakban nem kívánják alkalmazni. A felperes az eszközöket és a gépjármű kulcsát visszaadta, melyet a felek aláírásukkal igazoltak. Ugyanekkor a felperes elé tettek egy 2016. május 6-án kelt munkaszerződést, melyet a felperes aláírt, és ezt követően hazament. A munkaszerződés próbaidő kikötést is tartalmazott.

[4] A felperes több alkalommal e-mailben megkereste a munkáltatót a munkaügyi iratai megküldése céljából, majd ezt követően a felperes, tanú ismerősével találkozott tanú tulajdonossal a munkaviszony megszüntetésének rendezése érdekében. Tekintettel arra, hogy a megállapodás nem jött létre a felek között, így a felperes 2016. június 1-jén keresetlevelet nyújtott be a bíróságra.

[5] A felperes a továbbiakban is több alkalommal kérte a munkaügyi iratai megküldését, ugyanakkor a munkáltató álláspontja szerint 2016. május 14. napja óta igazolatlanul volt távol így felhívta, hogy igazolja távolmaradását.

[6] A munkáltató 2016. június 14. napján a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 79.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, próbaidő alatt indokolás nélkül azonnali hatállyal megszüntette a felperes jogviszonyát. Ezen iratot, valamint a munkaviszony megszüntetésekor kiadandó iratokat postai úton küldte meg a felperes részére. A munkáltatói igazolások szerint a felperes munkaviszonya 2016. május 6. napjától 2016. június 14. napjáig állt fenn.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

[7] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy a munkaviszonya 2016. április 4-én jött létre, melyet a munkáltató szóban, jogellenesen 2016. május 13-án szüntetett meg. Elmaradt jövedelem címén 2016. május 14. napjától 2016. szeptember 12. napjáig 848.655 forint, szabadságmegváltás címén 30.270 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott arra is, hogy a 2016. május 6-i keltezésű munkaszerződés próbaidő kikötése érvénytelen, mivel a felek között 2016. április 4-én határozatlan időre jött létre munkaszerződés.

[8] A felperes előadta, hogy 2016. április 4. napjától munkát végzett, amelyhez gépkocsit és egyéb eszközöket kapott, vezette a menetleveleket. Váratlanul minden előzmény nélkül behívták május 13-án és sokkhatás alatt írta alá a május 6-án kelt munkaszerződést, amely próbaidő kikötést is tartalmazott. Álláspontja szerint bár április 4-én nem kötöttek írásban munkaszerződést, de azzal, hogy azt ő, mint munkavállaló nem támadta meg 30 napon belül, a munkaviszony határozatlan időtartamra érvényesen jött létre a felek között. Ennél fogva jogellenes volt a május 13-án közölt szóbeli megszüntetés. A munkaeszközök visszaszolgáltatásáról szóló elismervényt több ízben kérte megküldeni, azonban ezen kérésének az alperes nem tett eleget.

[9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy a munkaviszony 2016. május 6. napján jött létre, amikor a munkaszerződés kelt, és amelyben a próbaidő kikötésre került. A felperes május 13. napjáig dolgozott, majd 14-étől nem vette fel a munkát és nem is igazolta a távollétét annak ellenére, hogy arra felszólították. Mivel a felperes továbbra sem vette fel a munkát, ezért a munkáltató próbaidő alatt azonnali hatállyal megszüntette a jogviszonyát, amely jogszerű volt.

Az elsőfokú bíróság ítélete és kiegészítő ítélete

[10] Az elsőfokú bíróság a munkaviszony jogellenes megszüntetésére tekintettel kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 848.655 forint elmaradt munkabért, ezen összeg után kamatot, 30.270 forint szabadságmegváltást, ezen összeg után kamatot, valamint 500.000 forint perköltséget.

[11] Az elsőfokú bíróság a 4.M.70.074/2020/39. számú kiegészítő ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek a megelőző másodfokú eljárásban felmerült 45.000 forint + áfa perköltséget, valamint az államnak – külön felhívásra – 102.195 forint fellebbezési illetéket.

[12] Az elsőfokú bíróság több alkalommal felhívta az alperest az eredeti átadás-átvételi okiratok becsatolására, mely a gépjármű vonatkozásában nem történt meg. A munkáltató közjegyző Közjegyzői Irodája által 2020. június 17-én kiállított két darab okiratot, mely szerint a közjegyző tanúsította, hogy a hiteles másolat mindenben megegyezik az előtte eredetiként felmutatott azonos terjedelmű, egy lapból, egy számozatlan oldalból álló, aláírásokkal, hosszúbélyegző lenyomattal ellátott, illetékbélyeg nélküli okirattal. A két okirat túloldalán a 2020. február 21-én az alperes által becsatolt átadás-átvételi és egyben visszavételi okiratok láthatók a laptop és a mobiltelefon vonatkozásában. A munkáltató annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság több alkalommal felhívta az okiratok eredetiben történő csatolására, annak nem tett eleget. Továbbá az alperes – felhívás ellenére - sem a gépjármű menetleveleit, sem a GPS adatait nem csatolta be.

[13] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint életszerűtlen, hogy a munkaviszony kezdetének megjelölt időpontjában, amennyiben a felek között nem jön létre munkaviszony, a felek mégis aláírnak a munkaeszközök átadásáról, és külön a visszavételükről szóló nyilatkozatot. Életszerűtlen az alperes azon hivatkozása is, hogy a titoktartási nyilatkozat átadása azért volt szükség, mert a konkurenciára tekintettel fontos az üzleti titok megtartása, és bevett gyakorlat, hogy a leendő munkavállalóknak ilyet átadnak. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy mivel 2016. április 4. napján történt meg az eszközök átadása az okiratok szerint, így nem logikus az alperes azon hivatkozása, hogy 2016. május 6-án jött létre a munkaviszony, figyelemmel arra, hogy az eszközök átadásáról semmilyen okirat nem keletkezett ebben az időpontban.

[14] Az elsőfokú bíróság nyomatékosan rámutatott arra, hogy töretlen a bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy az iratmegőrzési kötelezettség a munkáltatót terheli, ennek az elmulasztása nem eshet a munkavállaló terhére. Figyelemmel arra, hogy a munkáltató a birtokában lévő okiratokat sokszori felhívásra sem prezentálta, ez az alperesi álláspont valótlanságát és rosszhiszeműségét erősíti.

[15] A közjegyzői okirattal kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy valós tartalmúak a 2016. április 4-én történő visszaszolgáltatás tényét tartalmazó okiratok, de ez nem jelenti azt, hogy azok megtörténte is valós. Nem állapítható meg ténylegesen, hogy ki írta alá az okiratokat, a közjegyző pedig nem írásszakértő.

[16] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a 2016. április 4-i munkaviszony kezdetét nem csupán tanú4 tanúvallomása erősíti, hanem az is, hogy az alperesi cégtörténetet megtekintve látható, hogy 2016. április 19-i dátummal a cégnek a telephely címe szám alatti telephelye került bejegyzésre. Amennyiben a felperes csak 2016. május 6-án létesített volna munkaviszonyt az alperessel, akkor nem tudott volna részletes nyilatkozatot tenni a költözésről, melyben aktívan részt vett.

[17] Az álláskeresőként történt regisztrációval kapcsolatban az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes mikor volt álláskereső, ugyanis önmagában az, hogy a felperes 2016. április 4-ét követően álláskeresői nyilvántartásban szerepelt, nem zárja ki, hogy munkaviszony létesült ugyanezen a napon.

[18] A Hivatal igazolásával kapcsolatban, mely arról szólt, hogy az alperes 2016. április 4-én területi képviselő munkakörre 4 fő munkaerőigényt jelentett be, az elsőfokú bíróság az alábbi következtetésre jutott. A bíróság a munkaviszony létrejötte szempontjából nem tartotta relevánsnak az alperes előadását a becsatolt okiratok vonatkozásában. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes munkaviszonya 2016. április 4. napján létrejött, annak ellenére, hogy elmaradt az írásbeliség. A munkavállaló 30 napon belül nem hivatkozott az írásbeliség elmaradása miatti érvénytelenségre, így a munkaviszony határozatlan időtartamra létrejött a felek között.

[19] A munkaviszony megszüntetése kapcsán az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes következetesen állította, miszerint 2016. május 13-án váratlanul behívták és elvettek tőle minden munkaeszközt és szóban közölték, hogy megszüntetik a munkaviszonyt. Ezt követően a felek nem vitatottan, 2016. május 31-én is találkoztak. Ezen találkozóval kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a felperes becsatolt e-mailjei azt támasztották alá, hogy ő kereste meg az alperest annak érdekében, hogy a munkaeszközök visszavételéről szóló iratokat megkaphassa és rendezésre kerüljön a munkaviszony megszüntetése. Az is megállapítható volt, hogy a találkozót követően a felperes konzekvens volt, és már másnap benyújtotta a keresetlevelét a bíróságra.

[20] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes úgy kívánt megválni a felperestől, hogy a szóban történt megszüntetéskor, egy korábban keltezett munkaszerződést íratlak vele alá azon célból, hogy az abban foglalt 3 hónapos próbaidő alatt a munkaviszony indokolás nélkül, azonnali hatállyal megszüntethető lehessen.

[21] A kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatban az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felperes folyamodott-e álláskeresői járadékkért. A munkavállaló becsatolta a Hivatal 2016. augusztus 15-én kelt elutasító határozatát. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy az alperes a felperes munkaügyi papírjait csupán június második felében küldte meg a részére, amelyek szükségesek voltak az elhelyezkedéshez. A felperes becsatolta a Kft1 igazolását arról, hogy 2016. szeptember 7-9. napjáig munkaviszonyban állt, melyből bruttó 7.636.-Ft jövedelme származott. Nem volt figyelmen kívül hagyható az sem, hogy az álláskereső a nyári időszakot érintette, amikor a munkaerőpiac kevésbé aktív. A fentiekből levonható az a következtetés, hogy a felperes eleget tett a kárenyhítési kötelezettségének.

[22] Az összecszerűség kapcsán az elsőfokú bíróság a felperes kereseti kérelmének megfelelően kötelezte az alperest, figyelemmel arra, hogy bár az alperes vitatta az összecszerűséget, de konkrét tényállítást nem tett.

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletében külön értékelte az alperes rosszhiszemű pervitelét.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[24] Az ítélet és a kiegészítő ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

[25] A hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelem elsődleges indoka volt, miszerint az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést követett el, amikor a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3.§ (3) bekezdésében foglalt előírásai szerint nem tájékoztatta a feleket a bizonyításról szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.

[26] Másodlagosan a kereset elutasítását kérte, annak megalapozatlansága miatt.

[27] Harmadlagosan a perköltség megváltoztatását kérte, figyelemmel arra, hogy a felperes jogi képviselője által elvégzett munkához képest az aránytalanul eltűzött. Hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes nem csatolt megbízási szerződést, amely az általa érvényesíteni kívánt munkadíj összegét alátámasztotta volna. Az elsőfokon eljáró bíróság által megállapított illeték, illetve az ügyvédi munkadíj sem felel meg az irányadó jogszabályoknak.

[28] Előadta továbbá, hogy a felperes 2016. március 24. napjától - 2016. május 5. napjáig volt regisztrált álláskereső, amely cáfolja azt a felperesi előadást, miszerint 2016. április 4. napjával létesített munkaviszonyt a munkáltatóval. Az alperes e körben hivatkozott a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) 54.§-ára, 58. §-ára. A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a felperes nem állhatott az alperes alkalmazásában, figyelemmel arra, hogy ekkor még álláskeresőként volt nyilvántartva.

[29] Az alperes tudatosan nem csatolta az eljárás folyamatában az eszközök visszaadásáról készült dokumentumokat, mivel az elsőfokon eljáró bíróság „igen elítélhető módon” 20. számú jegyzőkönyvben rögzítette, hogy hivatalból fog feljelentést tenni magánokirat hamisítás miatt, illetve a szigorú számadási nyomtatványok meg nem őrzése okán a NAV felé.

[30] Az alperes hivatkozott azon hatósági szerződésre, amelyet társaság 2016.04.19. napján benyújtott pályázata alapján, a program1 elnevezésű kiemelt munkaerőpiaci programban bérköltség támogatásához kapcsolódóan nyújtható támogatás céljából kötött a Hivatal2ával. Csatolta továbbá a szerződést megszüntető okiratot is, mely 2016. május 1. napjával visszamenőlegesen megszüntetésre került. A csatolt okiratok alapján megállapítható, hogy nem a felperes állítólagos munkaviszonyának kezdetekor (2016.04.04.), vagy azt megelőzően pályázott az alperes a támogatásra, hanem hetekkel később, amelynek eredményeként jött létre 2016. május 6. napján a munkaviszony.

[31] Az alperes előadta, hogy a felperes semmivel nem igazolta, hogy munkabért kapott, melyet nem is bizonyított az elsőfokú eljárás során. Hivatkozott továbbá arra, hogy tanú1, mint a társaság tulajdonosa, nem ismerte el, hogy ő szüntette volna meg szóban a felperes jogviszonyát, melyre nem is volt jogosult, mivel nem rendelkezett munkáltatói jogkörrel. Előadta továbbá, hogy a felperes munkaviszonyának a létrejötte és a munkaszerződés megkötésének dátuma (2016.május 6.) valós azon okból is, mivel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal részére is ekkor került munkavállalóként a felperes bejelentésre. A felperes egyébként semmivel nem igazolta, hogy az általa becsatolt és hivatkozott e-maileket a társaságnak megküldte, melyet egyébként nem is kaptak meg.

[32] Az alperes előadta, hogy a felperes igazolatlanul volt távol, ennek következtében került megszüntetésre a jogviszonya.

[33] Az alperes sérelmezte, hogy a bíróság annak ellenére állapította meg a felmutatott okiratok valótlanosságát, hogy azokról hiteles közjegyzői másolat került becsatolásra, illetve az eredeti okiratok pedig bemutatásra kerültek.

[34] Előadta, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazta tanú4, tanú3 és tanú2 tanú meghallgatását és azok értékelését sem. Álláspontja szerint tanú4 elfogultnak tekinthető, mivel a felperessel közös háztartásban laknak és az önéletrajz tanúsága szerint a felek között a korábbiak során munkaviszony állt fenn.

[35] tanú3 és tanú2 pedig a felperes tényállítását alátámasztó tanúvallomást nem tudott tenni.

[36] Hivatkozott arra, hogy a felperes soha egyetlen alkalommal nem kérte annak megállapítását, hogy a 2016. május 6. napján kelt munkaszerződés érvénytelen lenne, ezért azt addig érvényesnek kell elfogadni, melyet egyébként a munkáltatónak a NAV részére történő bejelentése is alátámaszt.

[37] A kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú ítéletben rögzített megállapítások tévesek. A felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, nem igazolta, hogy milyen magatartást tanúsított annak érdekében, hogy újra munkába állhasson.

[38] Az alperes előadta, hogy az elsőfokú ítéletben a pervitelével rögzített állásponttal nem ért egyet, az kifejezetten megalapozatlannak tartja. Megítélése szerint semmi értelme nem volt felmutatni a felperes által, korábbiak során konzekvensen vitatott és soha nem létezőnek tartott okiratokat, amelyek valóságban rendelkezésre álltak, mert azokat az elsőfokú bíróság úgy sem fogadta el.

[39] A perköltség tekintetében előadta, hogy a jogi képviselő a 2018. október 31. napján kelt fellebbezéséhez csatolta a megbízását. Tekintettel erre nem értelmezhető a kiegészítő ítéletben meghatározott 45.000 forint + áfa perköltség, különös figyelemmel arra, hogy a másodfokú tárgyalás nem tartott egy órát sem. A felperes jogi képviselője a megbízási szerződés alapján nem tartozik áfakörbe, így a kiegészítő ítélet ezen rendelkezése sem megalapozott.

[40] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak helyes tényállása és érdemi döntése alapján.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[41] Az alperes fellebbezése sem az ítélet, sem a kiegészítő ítélet vonatkozásában nem alapos.

[42] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljeskörűen lefolytatta, a tényállást helytállóan állapította meg és az érdemi döntésével is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet és a kiegészítő ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Bizonyítási kioktatás

[43] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság nem adta meg a Pp. 3.§-ában meghatározott bizonyítási kioktatást.

[44] Az alperes ezen fellebbezési kérelme megalapozatlan.

[45] A Pp. 3.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni.

[46] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a 7.M.35.516/2016/3.számú jegyzőkönyvben tájékoztatta a feleket a Pp. 8.§-ában foglalt jóhiszemű pervitel követelményeiről és a rosszhiszemű pervitel következményeiről. A tanács elnöke tájékoztatta a feleket, hogy az alperest terheli annak bizonyítása, hogy a munkaviszony megszüntetéséről írásbeli dokumentum került kiállításra. A felperest terheli annak bizonyítása, hogy az általa megadott peresített időszakban munkaviszonyban állt az alperesnél. Az elsőfokú bíróság az 57.M.501/2018/3.számú jegyzőkönyvben a felperest oktatta ki a bizonyítási teherről.

[47] Az elsőfokú bíróság a 60.M.379/2019/8.számú tárgyalási jegyzőkönyvben részletesen kioktatta a feleket a bizonyítási teherről. E körben tájékoztatta a felperest, hogy őt terheli annak bizonyítása, hogy a munkaviszonya 2016. április 4-től állt fenn, folyamatosan munkát végzett, egészen május 13.napjáig. A munkaviszonya május 13-án megszüntetésre került, mely napon visszaadásra kerültek a munkaeszközök, valamint az egyeztetés tárgya május 31-én a munkaviszony megszüntetése és annak jogkövetkezményei voltak. Az alperest terheli annak bizonyítása, hogy a munkaviszony május 6-án jött létre, előtte a felperes munkát nem végzett, tehát ekként összesen 8 napot dolgozott, valamint az, hogy május 14-től nem vette fel a munkát, ésszerű időben felszólították, hogy távolmaradását mentse ki. Továbbá, hogy a május 31-i egyeztetés tárgya a felperes azon magatartása volt, hogy a munkát nem vette fel, valamint az alperest terheli a máshonnan megtérülő jövedelem tekintetében is a bizonyítás.

[48] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járt el, és a feleket folyamatosan tájékoztatta a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítási kötelezettségről.

A munkaviszony létrejötte

[49] A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 42.§ (1) bekezdése szerint a munkaviszony munkaszerződéssel jön létre. A 44.§ szerint a munkaszerződést írásba kell foglalni. Az írásba foglalás elmulasztása miatt a munkaszerződés érvénytelenségére csak a munkavállaló – a munkába lépést követő 30 napon belül – hivatkozhat.

[50] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkaviszony létrejötte szempontjából döntő jelentősége van a 2016. április 4-én kelt okiratoknak, melyekben rögzítésre került, hogy az alperes a felperes rendelkezésére bocsátott számítógépet, telefont és személygépjárművet.

[51] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint életszerűtlen az, hogy a munkaviszony kezdetének megjelölt időpontban, ha a felek között nem jön létre munkaviszony, akkor a munkáltató biztosít a munkavállalónak munkaeszközöket. E körben kiemelt jelentősége van a szintén 2016. április 4-én írásba foglalt titoktartási nyilatkozatnak is. Nem támasztja alá az alperesi álláspontot törvényes képviselő ügyvezető vallomása, miszerint bevett gyakorlat, hogy a leendő munkavállalókkal ilyen nyilatkozatot aláíratnak. A fenti okirati bizonyítékok egyértelműen alátámasztják, hogy a felek között 2016. április 4-én létrejött a munkaviszony, a felek azonban próbaidőben nem állapodtak meg.

[52] Az elsőfokú bíróság helytállóan tájékoztatta a felperest, hogy őt terhelte a bizonyítás a munkaviszony kezdete tekintetében. A felperes több bizonyítási indítványt is előterjesztett, amelynek az alperes nem tett eleget. A felperes kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest, hogy mutassa be a autól személygépkocsi GPS mozgásnaplóját, a gépjármű menetleveleit, valamint csatolja be a gépkocsi, a mobiltelefon és a szolgálati laptop visszavételekor kiállított átadás-átvételi jegyzőkönyvet. Az elsőfokú bíróság több alkalommal felhívta az alperest, hogy az eredeti okiratokat csatolja be és mutassa be a tárgyaláson. Ehhez képeset a munkáltató kizárólag két közjegyzői okiratot csatolt be.

[53] Az alperes azonban sem a gépjármű menetleveleit, sem a GPS adatokat nem csatolta be. A fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy tudatosan nem csatolta a visszaadásról készült dokumentumokat, mivel az elsőfokon eljáró bíróság közölte az alperessel, hogy hivatalból fog feljelentést tenni magánokirat hamisítás miatt, illetve a szigorú számadású nyomtatványok meg nem őrzése okán a NAV felé.

[54] A Pp. 8.§ (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság köteles biztosítani, hogy a felek és a per többi résztvevője jogait rendeltetésszerűen gyakorolják és perbeli kötelességeinek eleget tegyenek.

[55] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint az alperes rosszhiszemű pervitelt tanúsított. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban több esetben felhívta az alperest az okiratok becsatolására, melynek azonban nem tett eleget. Az alperes elsősorban a könyvelőre és arra hivatkozással, hogy „keresik az iratot” nem tett eleget a felhívásnak. Többszöri felhívásra mutatta be a tárgyaláson egyes iratokat és ekkor került a bíróság és a felperes is abba a helyzetbe, hogy azokat megtekintse. Az alperes azonban továbbra sem volt hajlandó becsatolni az eredeti iratokat pertaktikai okokból, arra hivatkozott, hogy így tudta „törbe csalni” a felperest. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint amennyiben a felperes indítványozza iratok becsatolását és e körben a bíróság felhívja az alperest az eredeti iratok becsatolására, akkor nincs helye taktikázásnak, illetve „törbe csalás”-nak. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, miszerint a közjegyzői irat nem helyettesíti az eredeti iratok becsatolását.

[56] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs annak jelentősége, hogy a felperes mely naptól volt regisztrált álláskereső, mert ettől függetlenül a munkaviszony létrejöhetett, ugyanis erre vonatkozó tiltó jogszabályi rendelkezés nincs. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint töretlen a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy az iratmegőrzési kötelezettség a munkáltatót terheli, annak elmulasztása nem eshet a munkavállaló terhére.

[57] A másodfokú bíróság megítélése szerint annak sincs jelentősége, hogy az alperes mikor kötött hatósági szerződést a benyújtott pályázata alapján az „Út a munkaerőpiacra” elnevezésű munkaerőpiaci program vonatkozásában. Ezen alperesi hivatkozás nem cáfolja azon felperesi előadást, miszerint a munkaviszony 2016. április 4.-én létrejött.

[58] A másodfokú bíróság álláspontja szerint figyelemmel arra, hogy az alperest terhelte a bizonyítás, hogy a munkaviszony 2016. május 6-án jött létre, e körben becsatolhatta volna a hivatkozott gépjármű vonatkozásában a menetleveleket, GPS jelentést, illetve a telefonhasználatot, valamint a laptophasználatot, de ez nem történt meg. Az alperes a saját állítását nem tudta alátámasztani okirati, illetve egyéb bizonyítékokkal.

[59] Megalapozatlan az alperes fellebbezése abból a szempontból is, hogy tanú4 tanúvallomását ki kell kirekeszteni a bizonyítékok köréből, arra alapozva, hogy esetlegesen a felperessel egy háztartásban él és valamikor munkaviszony állt fenn közöttük. Az elsőfokú bíróság a tanút kioktatta a hamis tanúzás törvényi következményeire. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tanú meghallgatása során nem merült fel olyan körülmény, amely az elfogultságra alapot adhatott volna. A tanú pedig egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy 2016. április 4.-én jött létre a munkaviszony, arra pedig az okból emlékezett vissza többek között, valamikor ezen nap ünnepnap volt. A tanú azt is előadta, hogy egy hónapon keresztül az ő parkolóhelyén állt a felperes a cég autójával.

[60] Megalapozatlan az alperesnek a 2016. május 6-án aláírt munkaszerződés vonatkozásában azon hivatkozása, miszerint a felperes azt érvénytelenség címén nem támadta meg. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a felperes következetesen arra hivatkozott, hogy 2016. április 4-én jött létre a munkaviszony, ennek körében nyilvánvalóan a 2016. május 6-án aláírt szerződést nem volt szükséges megtámadnia.

[61] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a bírói gyakorlat szerint az a körülmény, hogyha a bizonyításra kötelezett fél nem képes valamennyi bizonyítékot a perben szolgáltatni, még nem minden esetben eredményez bizonyítatlanságot (Kúria Mfv.10.659/2017/5.). A Kúria BH.2015.232. számú eseti döntésében kimondta, hogy amennyiben a munkavállaló a bizonyítási kötelezettsége alapján indítványozta a nyilatkozatai alátámasztására megfelelően alkalmas, de kizárólag a munkáltató birtokában lévő bizonyítékok megszerzését, a munkáltató nyilvántartási kötelezettségébe tartozó adatszolgáltatás teljeskörű hiánya nem eshet a munkavállaló terhére. A Kúria az Mfv.10.579/2016/4.számú határozatában szintén azt rögzítette, hogy az a körülmény, hogy a bizonyításra kötelezett fél nem képes valamennyi bizonyítékot szolgáltatni, még nem minden esetben eredményez bizonyítatlanságot. Ez esetben különös súllyal szükséges értékelni azt, hogy a hiányos bizonyítékok objektíve melyik félnek felróhatóan nem áll rendelkezésre. Ez az értékelés nem jelenti a bizonyítási teher megfordítását, azonban egyéb perbeli bizonyíték bizonyító erejének súlyára kihathat.

[62] A fentiek alapján a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a munkaviszony létrejött 2016. április 4-én. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság indokolását azzal egészíti ki, hogy a felek próbaidőben nem állapodtak meg.

A munkaviszony megszüntetése

[63] Az Mt. 22. § (1) bekezdése szerint a jognyilatkozatot – ha munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása eltérően nem rendelkezik – alaki kötöttség nélkül lehet megtenni. A (4) bekezdés szerint az alaki kötöttség megsértésével tett jognyilatkozat – ha a törvény eltérően nem rendelkezik – érvénytelen. Az (5) bekezdés szerint a munkáltató az egyoldalú jognyilatkozatát az e törvényben meghatározott esetben köteles írásban indokolni és az igényérvényesítésének módjáról és ha az elévülési időnél rövidebb, annak határidejéről a munkavállalót ki kell oktatni.

[64] Az Mt. 64.§ (1) bekezdése szerint a munkaviszony megszüntethető közös megegyezéssel, felmondással, azonnali hatályú felmondással.

[65] A felperes következetesen állította, hogy 2016. május 13-án vártalanul behívták és elvettek tőle minden eszközt, és egyben szóban közölték, hogy megszüntetik a munkaviszonyt. A munkaeszközök visszaszolgáltatásáról csupán írtak egy elismervényt, de

abból nem adtak ki részére saját példányt. Ezt követően a felperes több alkalommal e-mailben kereste meg a munkáltatót a munkaviszony rendezése céljából, valamint, hogy a munkaviszonnyal kapcsolatos iratokat adja át részére a munkáltató. A felek 2016 május 31-én találkoztak, mely találkozóval kapcsolatban eltérően nyilatkoztak.

[66] Az Mt. 45. § (5) bekezdése szerint a felek a munkaszerződésben a munkaviszony kezdetétől számított legfeljebb három hónapig terjedő próbaidőt köthetnek ki.

[67] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás során megállapításra került, hogy a felek között a munkaviszony 2016. április 4-én létrejött, mely próbaidő kikötést nem tartalmazott. Az írásbeliség elmulasztására kizárólag a felperes hivatkozhatott volna 30 napon belül az Mt. 44. §-a alapján. A felperes azonban kifogást nem tett, így a munkaviszony határozatlan időtartamra létrejött, ennek következtében a 2016. május 6-án aláírt munkaszerződés érvénytelen, mivel 30 nap eltelt 2016. április 4-ét követően.

[68] A felperes a 2016. május 31-én kelt keresetlevelében, és az elsőfokú eljárás során is kifejezetten hivatkozott arra, hogy az általa aláírt, 2016. május 6-i szerződésben rögzített próbaidő kikötése semmis, mivel már határozatlan időre létrejött a munkaviszony 2016. április 4-én. A Kúria a BH2020.310. számú eseti döntésében kimondta, hogy az írásba foglalás elmulasztása miatti érvénytelenségre történő munkavállalói hivatkozás hiányában a szóbeli megállapodás szerinti tartalommal jön létre a munkaszerződés, amely tartalmazhat próbaidő-kikötést. Figyelemmel arra, hogy a felperes bizonyította, hogy a munkaviszony 2016. április 4-én létrejött, de próbaidőt nem kötöttek ki a felek, így a munkáltató jogellenesen szüntette meg a jogviszonyt próbaidőre hivatkozással.

[69] Az alperes azon fellebbezési hivatkozása, miszerint igazolatlan távollét miatt került sor a jogviszony megszüntetésére, nem vehető figyelembe, mivel a munkaviszony megszüntetése próbaidő alatt indokolás nélkül történt. Az irányadó jogszabályi rendelkezések, és a bírói gyakorlat szerint a munkáltató a perben utólag nem terjeszthet elő indokot.

[70] A kárenyhítési kötelezettség vonatkozásában az elsőfokú bíróság tájékoztatta az alperest, hogy őt terheli e körben a bizonyítás. Ennek következtében az alperes saját mulasztására nem hivatkozhat, mert ezen kereseti kérelem kapcsán bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Ennek körében az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett.

[71] Az összecszerűség vonatkozásában az elsőfokú bíróság helytállóan döntött, mivel az alperes csupán vitatta az összecszerűséget, de nem nyilatkozott a tekintetben, hogy milyen jogcímen, milyen tényeket, milyen adatokat, körülményeket vitat. Ennek következtében az elsőfokú bíróság helytállóan döntött az elmaradt jövedelem, valamint a szabadságmegváltás megfizetése tekintetében.

[72] Az elsőfokú bíróság valóban nem értékelte tanú2 és tanú3 vallomását, azonban ezen mulasztás nem volt olyan jelentőségű, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy sem tanú3, sem tanú2 érdemleges vallomását nem tudott tenni a felek által előadott tényállítás vonatkozásában.

[73] A felperes a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság elfogult volt, de a elfogultsági kifogást nem terjesztett elő, annak ellenére, hogy a bíróság kifejezetten rákérdezett az elsőfokú eljárás során. Ennek következtében ezen fellebbezési kérelme is megalapozatlan.

[74] A perköltség vonatkozásában az elsőfokú bíróság helytállóan döntött a kiegészítő ítéletében a másodfokú eljárás során meghatározható perköltség tekintetében figyelemmel arra, hogy a Fővárosi Törvényszék az 5.Mf.680.596/2018/5. számú végzésében a felperes másodfokú perköltséget 45.000 forint + áfában állapította meg. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy ezen másodfokú eljárás során csatolta a felperes az ügyvédi megbízási szerződését, illetve a meghatalmazását. Az ügyvédi megbízási szerződés 1.3. pontja szerint a szerződő felek abban állapodnak meg, hogy a megbízott megbízása, a megbízás tárgyát képező ügylet teljes lebonyolításáig lezárásáig szól. Ennek következtében tehát a megbízási szerződés a megismételt eljárásra is kiterjed. A fentiekén túl a felperes az 5.Mf.680.596/2018/5. számú tárgyalási jegyzőkönyvben nyilatkozott arról, hogy azösszecszerű igénye 45.000 forint + áfa. Ennek következtében a felperesi jogi képviselő áfa körbe tartozik.

[75] A másodfokú bíróság egyetértett az alperes fellebbezésével abban a vonatkozásban, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 500.000 forint perköltség eltúlzott arányú. A másodfokú bíróság értékelte, hogy az első elsőfokú eljárás során a felperest jogi képviselő nem képviselte, az ügyben tartott tárgyalások, az iratok számát, és terjedelmét, a tárgyaláson való részvételt, így 300.000 forint + áfa összegben tartotta megállapíthatónak az elsőfokú perköltséget.

Záró rész

[76] A másodfokú bíróság a pervesztes alperest a Pp. 78.§-a, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség viselésére.

[77] A másodfokú bíróság mellőzte a határozathozatalt a fellebbezési illeték viselése vonatkozásában az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51.§ (1) bekezdése alapján.

[78] A másodfokú bíróság a pert a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Az ítélet elleni fellebbezést a Pp. 233.§-a zárja ki.

város1, 2022. január 6.

dr. Vajas Sándor s.k.

dr. Kovács Edit s.k.

dr. Kulisity Mária s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró